

næsten hentydet til, at det efterhaanden blev vanskeligt at faae Visper, fordi Præsterne vare saa høit lønne, at de ikke ville søge Vispekald. Men saa er det paa den høieste Tid ikke at blive ved at skrive Lønningerne for Præsterne op i det Urimelige, men at komme til en fast Præstelønning. Herom mangler ogsaa i denne Sagelov Bestemmelser. Man har ved at skrive den holdt sig indenfor det, som, om jeg saa maa sige, knapt var værd at beskæftige sig med; men det, som var Hovedopgaven, det, som skulde ramme den tilkommende Tid, det er man aldeles gaaet uden om. Det kan umuligt være Meningen og Betydningen af den Opgave, som er givet Commissionen. Jeg begriber overmaade godt, at Commissionen, som har havt kort Tid til sit Hverv og Meget at varetage, ikke har turdet vove sig ind paa et saadant Gebeet; men deri ligger atter et Beviis for, at vi ikke kunne følge Commissionen; men vi maae arbeide denne Sag igjennem og foreløbigt blive staaende ved den provisoriske Tilstand, som vi ere i, vi maae lade den Steen ligge, som vi ikke kunne løfte. Det ligger, synes mig, temmelig lige for Haanden.

Der er endnu een Klasse af Embedsmænd, hvis hele Stilling fortjener en alvorlig Overveielse; det er det hele Lægepersonale. Der bliver idelig sagt: Districtslægerne ere i Forhold til deres Arbeide ikke vel lønne; der bliver sagt: ligeoverfor de nye Love om Sundhedsvæsenet vil Physicaternes Antal være utilstrækkelig; der bliver i Finantsloven forlangt Lønninger til 3 nye Physicater, og jeg troer til en Districtslæge — er det ikke paa Tiden, at vi nøie undersøge dette hele Forhold og komme over paa et ganske andet Gebeet? Hvad er det egentlig, der er Sundhedspleiens Center eller Midtpunkt her i Landet? Det er Amtene. Vi betale Amtmændene for at være Amtmænd, men de skulle have til deres fulde Raadighed de forskjellige Embedsmænd, uden hvis Hjælp og Understøttelse de ikke tilbørlig eller tilgavn kunne udføre deres Hverv. Paa den anden Side ere vi nu komne saavidt med practiserende Læger, at Læger overalt drage ud og søge det bedste Udbytte af deres Kundskaber, og vi ere fremdeles komne saavidt i

Erkendelsen af Nyttens af at bruge Læge og Medicin, at selv hvor der er flere practiserende Læger i et temmelig snævert District, erhverve de sig dog et hæderligt Udkomme. Derfor Communen ganske simpelt traadte op som Person ligeoverfor den practiserende Læge og contraherede med ham om at overtage de Forpligtelser, den maatte ville paalægge den Læge, den havde Brug for, paa samme Maade som alle Fabrikherrer, alle større Driftsherrer gjøre, saa behøvede vi ingen Districtslæger, men vi behøvede Amtsphysici. Det var i det Mindste værd at komme til Kundskab om, om det ikke var langt rigtigere at ansætte en velbetalt Læge for hvert Amt, og jeg har udregnet, hvad vi kunne give ham, naar vi dertil anvende Alt, hvad der nu gaaer til dette Brug. Jeg siger: een velbetalt Læge for hvert Amt; man lade dermed Districtslægevæsenet reent ophøre, og lade de practiserende Læger komme ud af det med de Bedkommende, som behøve deres Tjeneste, om de Priser, de skulle have. Der kan være ganske enkelte Steder i Landet, hvor man, vel især i Begyndelsen, maa afhjælpe en Trang ved en offentlig Understøttelse, men det vil kun være paa meget faa Steder. Man kunde paa denne Maade komme til at betale Amtslægerne med omtrent 12, 16 a 1800 Rd. om Aaret; det var Noget, som kunde tiltale en Mand, og vi vilde paa den Maade faae et meget fuldstændigere Sundhedspoliti, end vi nu have. Jeg er overbevist om, at ikke saa af de practiserende Læger ville dele denne min Anskuelse — om de nuværende Districtslæger ville gjøre det, er et andet Spørgsmaal — det er forresten fra practiserende Læger, jeg har Forslaget, og jeg vil tilføie, at jeg dog ogsaa har kjendt Districtslæger, som fandt det ganske godt. Jeg skal sige hvorfor: — fordi de saae, at de Tjenesteplichter, som nu paahvile dem, vilde de faae bedre betalte, naar de ikke vare bundne dertil. De sagde: vor Stilling er gjort overmaade vanskelig, vort Arbeide bliver i det Hele for slet betalt, vi ville meget heller gaae ind paa den frie Concurrance og afgjøre med de Bedkommende, hvad vor Virksomhed kan være værd. Dette er i alt Fald værd at tage under Overveielse.

Vi komme nu til Overøvrighederne, Amt-